

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTOSVM2N15 Az irodalom nyelvisége szem.

Tantárgy neve: Az irodalom nyelvisége	Tantárgy Neptun kódja(i): BTOSVM2N15, BTOSVM3N15 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
	Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet
	Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)
Tárgyfelelős (név, beosztás): Kappanyos András egyetemi tanár	
Közreműködő oktató(k): Kappanyos András egyetemi tanár	
Tantárgyi egység: Az irodalom nyelvisége szem.	
Tantárgyi egység Neptun kódja: BTOSVM2N15 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)	
Javasolt félév: 1Ő (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúéit csak tavasszal lehet felvenni.)	Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)
Óraszám/hét: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)	Számonkérés módja (a/gy/k/b): BTOSVM3N15: kollokvium, BTOSVM2N15: gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)
Kreditpont: 2	Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): Az irodalom nyelvi természete a huszadik század kezdetétől újra és újra az érdeklődés középpontjába kerül. A kurzus ennek a változatos történetnek az egyes állomásait mutatja be, amelyek közül némelyik konkrét elemző-értelmező eszközök kialakításához, mások az irodalom működésének jobb megértéséhez vezettek. A különböző kérdésirányok különböző kontextusok termékei, s így – bár némelyikük éles vitában áll egymással – nem oltják ki egymás válaszait. A kurzus ezt a jelenséget kívánja bemutatni, elemezni és értelmezni.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató legyen tájékozott abban, hogy a 20. században milyen főbb teoretikus megközelítések alakultak ki az irodalom nyelvi természetéről. <i>képesség:</i> A hallgató legyen képes felmérni, hogy az irodalom különböző teoretikus megközelítései segítségével milyen eredmények érhetők el, és ugyanakkor ezen megközelítések milyen korlátokkal bírnak. <i>attitűd:</i> A hallgató legyen nyitott a különböző irodalomelméleti irányzatokra, és ezzel egy időben törekedjen kritikus álláspont kialakítására is. <i>autonómia és felelősség:</i> A hallgató legyen tudatában annak, hogy az eltérő irodalomtudományi nézőpontok alkalmazásáról az adott anyagaga és kérdésfeltevése függvényében érdemes esetenként döntenie.</p>	
Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Bevezetés 2. Szemiotika és irodalom 3. A pszichoanalízis nyelvszemlélete 	

4. Irodalmiság, irodalmi tény
5. Nyelvi funkciók (Jakobson)
6. Wittgenstein nyelvkritikája
7. A beszédaktus-elmélet
8. „Kvantitatív” irodalomtudomány
9. Az új retorika
10. Hermeneutikai nyelvszemlélet
11. Nyelv és dekonstrukció
12. Gender-elméletek
13. Medialitás
14. Összegzés

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): K SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támasztott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetések a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

BÓKAY Antal–VILCSEK Béla szerk., *A modern irodalomtudomány kialakulása*, Bp., Osiris, 1998.

KISS Attila Atilla–KOVÁCS Sándor S. K.–ODORICS Ferenc szerk., *Testes könyv I–II.*, JATE–Ictus, 1996–1997.

THOMKA Beáta szerk, *Az irodalom elméletei I–V.*, Pécs, Jelenkor, 1997.

Jan ALBER, Stefan IVERSEN, Henrik Skov NIELSEN, and Brian RICHARDSON, *Unnatural Narratives, Unnatural Narratology: Beyond Mimetic Models*, [2010],

https://pure.au.dk/ws/files/99384930/Unnatural_narratives_unnatural_narratolo.pdf

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

FÓNAGY Iván, *A költői nyelvről*, h. n. [Bp.], Corvina, [1999].

SZABÓ Zoltán, *A magyar szépírói stílus történetének fő irányai*, Bp., Corvina, 1998.

BENCZIK Vilmos, *Nyelv, írás, irodalom kommunikációelméleti megközelítésben*, Bp., Trezor, 2001.

RADNÓTI Sándor, *Mi az, hogy beszélgetés?*, Bp., Magvető, 1988.

HORVÁTH Iván, *A vers*, Bp., Gondolat, 1991.

KIBÉDI VARGA Áron, *Szavak, világok*, Pécs, Jelenkor, 1998.

BEZECZKY Gábor, *Metafora, narráció, szociolingvisztika*, Bp., Akadémiai, 2002.

Encyclopedia of Contemporary Literary Terms: Approaches, Scholars, Terms, ed. Irena R MAKARYK, University Of Toronto Press, 2000.